

μούτρο

μούτρο, το, ουσ. [*<*ιταλ. mutria], το μούτρο. **1.** ο αλήτης, ο απατεώνας, ο ανήθικος και για το λόγο αυτό ο επικίνδυνος άνθρωπος, ο κακοποιός, ο παλιάνθρωπος: «μην κάνεις παρέα μ' αυτό το μούτρο, γιατί σίγουρα κάπου θα σε μπλέξει και θα 'χεις τραβήγματα». **2α.** (χαϊδευτικά) άνθρωπος έξυπνος, παμπόνηρος, καπάτσος: «δεν μπορεί κανείς να τον ξεγελάσει, γιατί είναι μεγάλο μούτρο». (Λαϊκό τραγούδι: *εκεί ήτανε ο Αχιλλεύς το πρώτο κουτσαβάκι, εκεί το μούτρο ο Οδυσσεύς που 'φτιαξε τ' αλογάκι, τσοντάρισε κι ο Δούρειος και πήραμε τη μάχη*). **β.** χαϊδευτική προσφώνηση σε οικείο ή φιλικό πρόσωπο: «πώς από δω, ρε μούτρο!». Υποκορ. **μουτράκι, το** (βλ. λ.). Μεγεθ. **μουτράκλα, η.** (Ακολουθούν 91 φρ.)·

- *απ' τα μούτρα του φαίνεται (ακολουθεί συνήθως κακός χαρακτηρισμός), από τα χαρακτηριστικά του προσώπου του μπορεί κανείς να καταλάβει το ποιόν του: «απ' τα μούτρα του φαίνεται πως είναι εγκληματίας || απ' τα μούτρα του φαίνεται πως είναι έκφυλος άνθρωπος»·*

- *βάζω τα μούτρα μου (με κάποιον), επιδιώκω, προσπαθώ να συγκριθώ με κάποιον: «δεν έχεις τα φόντα να βάλεις τα μούτρα σου μ' αυτόν τον άνθρωπο, γιατί αυτός είναι επιστήμονας κι εσύ είσαι ένας απλός εργατάκος». (Λαϊκό τραγούδι: *κι εσύ αρκούδα μαλλιαρή με τα στραβά ποδάρια, που βάζεις βρε τα μούτρα σου με μας τα παλικάρια*)·*

- *δεν είναι για τα μούτρα μου (σου, του, της κ.λπ. κάποιος ή κάτι), (υποτιμητικά) δεν προορίζεται για μένα (για σένα γι' αυτόν, γι' αυτήν κ.λπ), δε μου αξίζει, είναι πολύ πιο ανώτερος από μένα: «αυτή η γυναίκα δεν είναι για τα μούτρα σου || πες του να μη χαίρεται, γιατί η θέση που χηρεύει δεν είναι για τα μούτρα του». (Λαϊκό τραγούδι: *ας το χωρέσ' η κούτρα σου δεν είναι για τα μούτρα σου στη γκόμενά μου μην ξανακολλάς*)·*

- *δεν έχω μούτρα να..., ντρέπομαι να...: «δεν έχω μούτρα να τον συναντήσω, γιατί τον κατηγορήσα άδικα στον προϊστάμενό του»· βλ. και φρ. *με τι μούτρα να(...)*·*

- *δεν έχω μούτρα να βγω στην κοινωνία, ντρέπομαι ή νιώθω ενοχή για κάτι, πράγμα που με κάνει να μην τολμώ να συναναστραφώ τους ανθρώπους: «απ' τη μέρα που χρεοκόπησα, δεν έχω μούτρα να βγω στην κοινωνία || απ' τη μέρα που αποκαλύφθηκε η κατάχρηση που έκανα στην εταιρεία μου, δεν έχω μούτρα να βγω στην κοινωνία»·*

- *έγινε σαν τα μούτρα σου η δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·*

- *είναι μεγάλο μούτρο, είναι μεγάλος απατεώνας, είναι επικίνδυνος κακοποιός: «μην κάνεις παρέα μ' αυτόν, γιατί είναι μεγάλο μούτρο και θα βρεθείς μπλεγμένος χωρίς να το καταλάβεις»·*

- *είναι πατάτες για τα μούτρα σου, βλ. λ. [πατάτα](#)·*

- *έκανα σαν τα μούτρα μου τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·*

- *έσπασε τα μούτρα του, α.* απέτυχε τελείως, ολοκληρωτικά: «πήγε να κάνει μια δουλειά που δεν την ήξερε κι έσπασε τα μούτρα του». **β.** απέτυχε να συνάψει ερωτικό δεσμό με μια γυναίκα, γιατί δέχτηκε την άρνησή της: «της έκανε πρόταση να φτιάξουν, αλλά έσπασε τα μούτρα του, γιατί η τύπισσα είναι ερωτευμένη με άλλον». **γ.** χτύπησε άγρια στο πρόσωπό του: «όπως έτρεχε γλίστρησε κι έσπασε τα μούτρα του πάνω στο πεζοδρόμιο»·

- *έφαγε τα μούτρα του, βλ. φρ. *έσπασε τα μούτρα του*·*

- *έφυγε με κατεβασμένα (τα) μούτρα ή έφυγε με τα μούτρα κατεβασμένα, έφυγε θυμωμένος: «επειδή του έκανε παρατήρηση ο μπάρμαν να μη φωνάζει, έφυγε με τα μούτρα κατεβασμένα»·*

- *έφυγε με κρεμασμένα (τα) μούτρα ή έφυγε με τα μούτρα κρεμασμένα, βλ. φρ. *έφυγε με (τα) μούτρα κατεβασμένα*·*

- *έφυγε με τα μούτρα κάτω, βλ. φρ. *έφυγε με κατεβασμένα (τα) μούτρα*·*

- έχει μούτρα και μιλάει! παρ' όλη την αποτυχία που είχε, εξακολουθεί να προβάλλει ή να υποστηρίζει τη θέση του ή, παρ' όλα αυτά τα άσχημα που έχει κάνει, εξακολουθεί να προσπαθεί να δικαιολογηθεί: «από μια λανθασμένη κίνησή του χάσαμε ένα σωρό λεφτά κι έχει μούτρα και μιλάει! || τον έπιασαν στα πράσα να βάζει χέρι στο ταμείο κι έχει μούτρα και μιλάει!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το ακόμα·
- ήρθε με κατεβασμένα (τα) μούτρα ή ήρθε με τα μούτρα κατεβασμένα, ήρθε θυμωμένος: «μάλωσε το πρωί με τη γυναίκα του κι ήρθε στο γραφείο με τα μούτρα κατεβασμένα»·
- ήρθε με κρεμασμένα (τα) μούτρα ή ήρθε με τα μούτρα κρεμασμένα, βλ. φρ. ήρθε με κατεβασμένα (τα) μούτρα·
- ήρθε με τα μούτρα κάτω, βλ. φρ. ήρθε με κατεβασμένα (τα) μούτρα·
- θα μου κάνεις τα μούτρα από κρέας, βλ. λ. [κρέας](#)·
- θα σου κάνω τα μούτρα κιμά, βλ. λ. [κιμάς](#)·
- θα σου κάνω τα μούτρα κρέας, βλ. λ. [κρέας](#)·
- θα σου σπάσω τα μούτρα, (απειλητικά) θα σε δείρω πολύ άγρια: «μη μου κολλάς, γιατί θα σου σπάσω τα μούτρα»·
- κάνω μούτρα, θυμώνω, κατσουφιάζω: «μια φορά να μην του δώσεις κάτι που σου ζητάει, κάνει αμέσως μούτρα»·
- κατεβάζω μούτρα ή κατεβάζω τα μούτρα ή κατεβάζω τα μούτρα μου, α. δείχνω έντονα τη δυσαρέσκειά μου, δυσαρεστούμαι, θυμώνω: «επειδή δεν του 'δωσα τα δανεικά που μου ζητούσε, κατέβασε τα μούτρα κι έφυγε». β. νιώθω έντονο παράπονο: «όταν έμαθε πως κόπηκε στις εξετάσεις, κατέβασε τα μούτρα του κι ήταν έτοιμος να βάλει τα κλάματα». γ. αναγνωρίζω, παραδέχομαι σιωπηρά το σφάλμα μου: «έκανε ένα σωρό βλακείες, κι όταν του 'βαλα τις φωνές, κατέβασε τα μούτρα του και δεν είπε κουβέντα»·
- κατέβασε τα μούτρα του έναν πήχη, βλ. φρ. κρέμασε τα μούτρα του έναν πήχη·
- κόβω μούτρο, βλ. συνηθέστ. κόβω μούρη, λ. μούρη·
- κόψε μούτρο και βγάλε συμπέρασμα, βλ. συνηθέστ. κόψε μούρη και βγάλε συμπέρασμα, λ. μούρη·
- κρατώ μούτρα, σκυθρωπάζω για να κάνω φανερή τη δυσαρέσκειά μου, χολώνομαι: «δεν τον προσκάλεσε ο τάδε στο πάρτι του και κρατάει μούτρα»· βλ. και φρ. κάνω μούτρα·
- κρέμασε τα μούτρα του έναν πήχη, θύμωσε, δυσαρεστήθηκε πάρα πολύ, πράγμα που έγινε αμέσως αντιληπτό από την έκφραση του προσώπου του: «δεν του ενέκρινε ο διευθυντής του την άδεια που του ζήτησε και κρέμασε τα μούτρα του ένα πήχη»·
- κρεμώ μούτρα ή κρεμώ τα μούτρα ή κρεμώ τα μούτρα μου, βλ. φρ. κατεβάζω μούτρα·
- κρύβω τα μούτρα μου, δε βλέπω κάποιον κατάματα από ντροπή, ιδίως από ενοχή (και κατεβάζω το κεφάλι μου έτσι ώστε να μην μπορεί να δει το πρόσωπό μου): «κάθε φορά που συναντιέμαι με τον τάδε κρύβω τα μούτρα μου, γιατί κάποτε τον κατηγορήσα χωρίς λόγο»·
- μας κάνει μούτρα ή μου κάνει μούτρα, είναι θυμωμένος μαζί μου ή προσποιείται το θυμωμένο: «απ' τη μέρα που έμαθε πως τα βράδια συναντιόμαστε κρυφά απ' αυτόν, μας κάνει μούτρα || μια φορά δεν του 'κανα τη χάρη που μου ζήτησε και μας κάνει μούτρα || μπορείς να μου πεις γιατί μου κρατάς μούτρα;». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του·
- με τι μούτρα να...! λέγεται στην περίπτωση που δεν τολμάμε να ενεργήσουμε, να συμπεριφερθούμε όπως

θέλουμε ή όπως αρμόζει, γιατί για κάποιο λόγο αισθανόμαστε ντροπή ή ενοχή για κάτι που κάναμε: «με τι μούτρα να τον δω, που κάποτε τον κατηγορήσα χωρίς λόγο! || με τι μούτρα να του ζητήσω δανεικά, απ' τη στιγμή που του χρωστώ ακόμη απ' την προηγούμενη φορά που του δανείστηκα! || με τι μούτρα να πάω στο σπίτι του, αφού δεν του ευχήθηκα μια φορά καλορίζικο απ' τη μέρα που το αγόρασε!»· βλ. και φρ. *δεν έχω μούτρα να(...)*·

- *μου το χτυπάει στα μούτρα*, μου αναφέρει, μου υπενθυμίζει συχνά και με προκλητικό ή υποτιμητικό τρόπο κάτι καλό που μου έχει κάνει στο παρελθόν: «με βοήθησε κάποτε και συνέχεια μου το χτυπάει στα μούτρα || μου 'δωσε κάποτε τ' αυτοκίνητό του και κάθε τόσο μου το χτυπάει στα μούτρα». (Λαϊκό τραγούδι: *μήπως σε προξενεύουνε καμιά με τα προικιά της; Θα σου χτυπά στα μούτρα πως πήρες τα λεφτά της*)·

- *μούτρα για σιδέρωμα* ή *μούτρο για σιδέρωμα*, λέγεται για άτομο που είναι άσχημο ή ανάξιο λόγου, ασήμαντο, τιποτένιο: «με τέτοια μούτρα για σιδέρωμα, μας περνιέται και για γκόμενος». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *σπουδαία* ή το *σπουδαίο*·

- *μούτρα για φτύσιμο* ή *μούτρο για φτύσιμο*, βλ. φρ. *μούτρα για σιδέρωμα*·

- *μούτρα για χέσιμο* ή *μούτρο για χέσιμο*, βλ. φρ. *μούτρα για σιδέρωμα*·

- *μούτρο αγάνωτο*, άνθρωπος τιποτένιος, αναιδής, πρόστυχος, αισχρός: «τον είχαμε για σοβαρό άνθρωπο, αλλά αποδείχτηκε μούτρο αγάνωτο»·

- *μούτρο ξεγάνωτο*, βλ. φρ. *μούτρο αγάνωτο*·

- *να, στα μούτρα σου!* λεκτική ανταπόδοση μούντζας που συνήθως συνοδεύεται και από τη χαρακτηριστική χειρονομία της μούντζας·

- *να χέσω τα μούτρα σου!* **α.** ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε άτομο με την έννοια είσαι άξιος περιφρόνησης: «να χέσω τα μούτρα σου, αφού δεν κατάφερες να τελειώσεις ούτε κι αυτή τη δουλειά!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει πάλι με το *να χέσω*. **β.** απευθύνεται και με συμπάθεια σε οικείο ή φιλικό άτομο: «έλα δω ρε, να χέσω τα μούτρα σου, πού γυρίζεις απ' το πρωί και σε ψάχνω για να με βοηθήσεις!»·

- *ξετσιπωμένα μούτρα*, για *πουτάνα* για *άρχοντα*, αναφέρεται στην αδιαντροπιά που χαρακτηρίζει τους δυο αυτούς τύπους ανθρώπων, του μεν πρώτου λόγω ανήθικης συμπεριφοράς, του δε δεύτερου λόγω πλούτου και ισχύος που του δίνουν την άνεση να συμπεριφέρεται όπως θέλει·

- *ξινίζω τα μούτρα μου*, νιώθω έντονη δυσαρέσκεια που τη δείχνω με μορφασμό του προσώπου μου: «μόλις του ανακοίνωσαν πως δε δικαιούται να πάρει άδεια, ξίνισε τα μούτρα του»·

- *ό,τι μούτρα δείχνεις στον καθρέφτη, τέτοια κι αυτός σου δείχνει*, ανάλογα με τις ενέργειες, τις προσπάθειές σου θα είναι και η ανταμοιβή σου, η απολαβή σου: «αφού δε δούλεψες στη ζωή σου μην παραπονεύσαι που είσαι φτωχός, γιατί ό,τι μούτρα δείχνεις στον καθρέφτη, τέτοια κι αυτός σου δείχνει»·

- *παίρνω τα μούτρα μου και φεύγω*, αποχωρώ από κάπου ντροπιασμένος: «μόλις ήρθε ο τάδε και του 'βγαλε τ' άπλυτα στη φόρα, πήρε τα μούτρα του κι έφυγε»·

- *πέφτουν τα μούτρα μου*, ντροπιάζομαι, ταπεινώνομαι: «ισχυριζόταν πως την είχε κάποτε γκόμενα, αλλά, μόλις ήρθε αυτή και του ζήτησε το λόγο, έπεσαν τα μούτρα του». Από την εικόνα του ατόμου που, όταν κάνει κάτι αξιοκατάκριτο, κατεβάζει το κεφάλι του από ντροπή·

- *πέφτω με τα μούτρα*, κάνω κάτι σε υπερβολικό βαθμό και με ζήλο: «κάθε φορά που πλησιάζουν οι εξετάσεις, πέφτει με τα μούτρα στο διάβασμα || μόλις σέρβιραν το φαγητό στα πιάτα, έπεσε με τα μούτρα στο φαί || απ' τη μέρα που χώρισε με τη γυναίκα του, έπεσε με τα μούτρα στο ποτό»·

- *πέφτω με τα μούτρα στο κεχρί*, ασχολούμαι, ενδιαφέρομαι συστηματικά για το σεξ: «μόλις κατάλαβε τη γλύκα που έχει η γυναίκα, έπεσε με τα μούτρα στο κεχρί». Αναφέρεται συνήθως σε νεαρό που μετά την πρώτη του

σεξουαλική εμπειρία ασχολείται συστηματικά με τα σεξουαλικά· βλ. και φρ. *πέφτω με τα μούτρα στο ψητό*·

- *πέφτω με τα μούτρα στο κοκό*, βλ. συνηθέστ. *πέφτω με τα μούτρα στο κεχρί*·

- *πέφτω με τα μούτρα στο τσιτσι*, βλ. φρ. *πέφτω με τα μούτρα στο κεχρί*·

- *πέφτω με τα μούτρα στο ψητό*, **α.** κάνω κάτι σε υπερβολικό βαθμό και με ζήλο, ιδίως πέφτω με πάθος στο φαγητό: «όταν ήρθε, μας βρήκε στο τραπέζι κι επειδή τρελαίνεται για μουσικά, έπεσε με τα μούτρα στο ψητό».

β. ασχολούμαι, εργάζομαι εντατικά σε μια δουλειά που μου αποδίδει πολύ: «μόλις είδε πως τα κονομάει μ' αυτό που κάνει, έπεσε με τα μούτρα στο ψητό»· βλ. και φρ. *πέφτω με τα μούτρα στο κεχρί*·

- *ρίχνομαι με τα μούτρα*, βλ. συνηθέστ. *πέφτω με τα μούτρα*·

- *ρίχνομαι με τα μούτρα στο κεχρί*, βλ. συνηθέστ. *πέφτω με τα μούτρα στο κεχρί*·

- *ρίχνομαι με τα μούτρα στο κοκό*, βλ. συνηθέστ. *πέφτω με τα μούτρα στο κεχρί*·

- *ρίχνομαι με τα μούτρα στο τσιτσι*, βλ. συνηθέστ. *πέφτω με τα μούτρα στο κεχρί*·

- *ρίχνομαι με τα μούτρα στο ψητό*, βλ. συνηθέστ. *πέφτω με τα μούτρα στο ψητό*·

- *ρίχνω τα μούτρα μου*, αφήνω την αδιάλλακτη στάση μου και κάνω πρώτος μια συμβιβαστική χειρονομία: «παρόλο που είμαι μεγαλύτερός του κι έχω και το δίκιο με το μέρος μου, έριξα τα μούτρα μου και θέλησα να συμβιβαστούμε»·

- *ρίχνω τα μούτρα μου στο χώμα*, βλ. φρ. *ρίχνω τα μούτρα μου*·

- *σκατά στα μούτρα σου!* βλ. λ. *σκατά*·

- *σπάω τα μούτρα μου*, **α.** αποτυχαίνω ολοκληρωτικά: «δε βαρέθηκες, άνθρωπέ μου, να σπας τα μούτρα σου με τις δουλειές που κάνεις;». **β.** αποτυχαίνω να κατακτήσω μια γυναίκα: «σ' όποια κάνει πρόταση, σπάει τα μούτρα του, αλλά δεν το βάζει κάτω». **γ.** χτυπήω άσχημα στο πρόσωπό μου: «σφίχτηκε η καρδιά μου, μόλις τον είδα να πέφτει κάτω και να σπάει τα μούτρα του»·

- *στα μούτρα σου!* λεκτική ανταπόδοση μούντζας ή ανταπόδοση κακού χαρακτηρισμού. Πρβλ.: *αυτό 'ναι χάρισμά σας, στα μούτρα τα δικά σας* (Παιδικό τραγούδι)·

- *στραβώνω τα μούτρα μου*, βλ. φρ. *ξινίζω τα μούτρα μου*·

- *στυφίζω τα μούτρα μου*, βλ. συνηθέστ. *ξινίζω τα μούτρα μου*·

- *τα 'κανε σαν τα μούτρα του*, **α.** απέτυχε εντελώς να φέρει σε πέρας μια δουλειά ή μια υπόθεση, τα θαλάσσωσε: «πήγε δήθεν να τους συμφιλιώσει και τα 'κανε σαν τα μούτρα του». **β.** έκανε πολύ κακότεχνη δουλειά: «του 'δωσα να μου κάνει κάτι σχέδια της οικοδομής και μου τα 'κανε σαν τα μούτρα του»·

- *τον αρπάζω απ' τα μούτρα*, ξαφνικά τον στριμώχνω άγρια με κατά μέτωπο επίθεση, ιδίως τον στριμώχνω άγρια απευθύνοντάς του αλλεπάλληλες ερωτήσεις ή επιτιμώντας τον συνεχώς αυστηρά: «μόλις μπήκε μέσα, τον άρπαξα απ' τα μούτρα και ζητούσα επίμονα να μου πει γιατί με κάρφωσε στο διευθυντή μας»·

- *τον παίρνω απ' τα μούτρα*, βλ. συνηθέστ. *τον αρπάζω απ' τα μούτρα*·

- *τον πάνω απ' τα μούτρα*, βλ. συνηθέστ. *τον αρπάζω απ' τα μούτρα*·

- *τον φτύνω στα μούτρα*, του προσβάλλω την τιμή και την αξιοπρέπειά του, δεν τον υπολογίζω διόλου: «δεν έχεις το δικαίωμα, όσο κι αν δεν τον εκτιμάς, να τον φτύνεις στα μούτρα μπροστά στον κόσμο»·

- του βρόντηξε την πόρτα στα μούτρα, βλ. λ. [πόρτα](#).
- του 'κανα τα μούτρα από κρέας, βλ. λ. [κρέας](#).
- του 'κανα τα μούτρα εμπριμέ (σουμπλιμέ, τρικολόρε, τρίο καρό, ψηφιδωτό), βλ. αντίστοιχα λήμματα.
- του 'κανα τα μούτρα κιμά, βλ. λ. [κιμάς](#).
- του 'κανα τα μούτρα κρέας, βλ. λ. [κρέας](#).
- του 'κανα τα μούτρα πατσά, βλ. λ. [πατσάς](#).
- του 'κανα τα μούτρα πελτέ, βλ. λ. πελτές.
- του κάνω μούτρα, βλ. φρ. του κρατώ μούτρα.
- του κατεβάζω τα μούτρα, βλ. συνηθέστ. του κατεβάζω τη μάπα, λ. μάπα.
- του 'κλεισε την πόρτα στα μούτρα, βλ. λ. [πόρτα](#).
- του κρατώ μούτρα, είμαι θυμωμένος, χολωμένος μαζί του: «είναι καιρός τώρα που του κρατώ μούτρα, γιατί με κατηγορήσε χωρίς λόγο».
- του 'σπασα τα μούτρα, τον έδειρα άγρια χτυπώντας τον στο πρόσωπο: «όταν μ' εκνεύρισε πολύ, τον έπασα στα χέρια μου και του 'σπασα τα μούτρα».
- του τα χτύπησα στα μούτρα, του μίλησα απερίφραστα, χωρίς υπεκφυγές: «απ' τη στιγμή που μου ζήτησε τη γνώμη μου, του τα χτύπησα στα μούτρα κι από δω και πέρα ας κάνει ό,τι θέλει».
- του το πέταξα στα μούτρα, του επέστρεψα κάτι με απότομο και περιφρονητικό τρόπο: «κάθε φορά που μαλώνουμε, μου ζητάει πίσω το ρολογάκι που μου 'κανε δώρο στη γιορτή μου, οπότε κι εγώ του το πέταξα στα μούτρα κι ησύχασα».
- του το 'τριψα στα μούτρα, βλ. φρ. του το 'τριψα στη μούρη, λ. μούρη.
- του το 'φερα στα μούτρα, βλ. φρ. του το πέταξα στα μούτρα.
- του το χτύπησα στα μούτρα, βλ. φρ. του το πέταξα στα μούτρα.
- του τσαλάκωσα τα μούτρα, τον έδειρα πολύ άγρια χτυπώντας τον στο πρόσωπο, τον ξυλοφόρτωσα: «αφού δεν έπαιρνε με τό καλό, τον άρπαξα στα χέρια μου και του τσαλάκωσα τα μούτρα».
- του χάλασα τα μούτρα, βλ. φρ. του τσαλάκωσα τα μούτρα.
- τρώω τα μούτρα μου, βλ. φρ. σπάω τα μούτρα μου.
- τσικνίζω τα μούτρα μου, μορφάζω από ειρωνεία ή από δυσαρέσκεια: «κάθε φορά που δεν είναι ευχαριστημένος απ' τη μοιρασιά, τσικνίζει τα μούτρα του». Από την εικόνα του ατόμου που μυρίζει την τσίκνα του καμένου κρέατος και μορφάζει από αηδία ή από στενοχώρια.
- χαρά στα μούτρα! ή χαρά στο μούτρο! ή χαρά το μούτρο! **α.** δεν αξίζει τα όσα καλά λέγονται ή γίνονται γι' αυτόν: «χαρά στα μούτρα, που θέλετε να τον κάνετε και διευθυντή!». **β.** ειρωνική ή υποτιμητική έκφραση που απευθύνεται σε άτομο που το θεωρούμε πολύ κατώτερο από εμάς ή από κάποιον άλλον, ή που λέγεται σε κάποιον με παρηγορητική διάθεση, όταν αναφερόμαστε σε ανάξιο άνθρωπο ή σε ενέργεια που δεν αξίζει να τη λάβουμε υπόψη μας: «χαρά στο μούτρο που θέλει να μπει και στην παρέα μας! || χαρά στο μούτρο που θα κάτσεις να

στενοχωρηθείς, επειδή είπε αυτές τις ανοησίες για σένα!»·

- χτυπώ στα μούτρα (κάποιου κάτι), μιλώ, επαναλαμβάνω προκλητικά, υποτιμητικά ή προσβλητικά σε κάποιον κάτι: «επειδή κάποτε με βοήθησε, μου το χτυπάει συνέχεια στα μούτρα». (Λαϊκό τραγούδι: μήπως σε προξενεύουνε καμιά με τα προικιά της; **Θα στο χτυπά στα μούτρα σου** πως πήρες τα λεφτά της).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας